Primă instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) (jud. Jomiru-Niculiță Veronica)
Dosarul nr. 2r-2129/24
2-23082667-02-25r-17072024

D E C I Z I E

11 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:
Președintele completului, judecătorul Anton Marina
Judecătorii Cașcaval Andrei
Olga Cojocaru

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de către executorul judecătoresc Grigore Stoian,

în cauza civilă la demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea față de debitorul Trapeznicov Serghei a interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 17 iunie 2024, prin care demersul a fost respins,

c o n s t a t ă:

La data de 08 iunie 2023, executorul judecătoresc Stoian Grigore a înaintat un demers în instanţa de judecată privind aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării a debitorului Trapeznicov Serghei pe un termen de 6 luni.

În motivarea demersului, executorul judecătoresc a indicat că, în procedura de executare silită se află documentul executoriu nr. 01/22 din 23 iunie 2022 autentificat de către notarul public Șindila Aureliu, privind încasarea de la Trapeznicov Serghei în beneficiul lui Sulim Nadejda datoria totală în sumă de 3500 euro.

La fel declară executorul judecătoresc că, prin încheierea nr. 176-15041/2022 din 27 septembrie 2022 s-a dispus intentarea procedurii de executare a documentului executoriu în cauză, la care debitorul fiind somat legal nu s-a prezentat, fapt confirmat prin înscrisurile anexate la demers. În urma interpelărilor făcute în adresa instituțiilor de stat, deținătoare de registre, precum și din informația parvenită nu au fost depistate și stabilit locul aflării bunurilor debitorului.

Mai comunică executorul judecătoresc în demers, că conform solicitării creditorului urmăritor, acesta a solicitat aplicarea față de debitor a tuturor măsurilor în vederea executării documentului executoriu. Astfel, fiind verificată baza de date ACCES s-a constatat că debitorul traversează frontiera de stat, iar obligațiile prevăzute în procedura de executare nu le onorează, astfel este necesar aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării în legătură cu cele expuse. În acest sens comunică executorul judecătoresc, că în adresa debitorului au fost expediate un șir de scrisori prin care au fost somat în repetate rânduri de a se prezenta la birou în vederea onorării obligațiilor asumate.

Indică executorul judecătoresc, că odată cu înaintarea documentului executoriu spre executare silită, de către executorul judecătoresc au fost întreprinse un şir de acţiuni în vederea

executării documentului executoriu. Pe toată perioada procedurii de executare debitorul intenționat a tergiversat executarea hotărârii de judecată.

Relatează, că luând în consideraţie că suma debitorială este considerabilă şi până la momentul de faţă nu este achitată, iar debitorul ignoră în continuare cerinţele legale de a se prezenta, această situaţie face imposibilă executarea hotărârii judecătoreşti, ținând cont că aceasta a fost informată despre acţiunile întreprinse, fapt confirmat prin anexele prezentate la demers, motivul necesităţii prezentării acestuia la biroul executorului judecătoresc îl serveşte necesitatea întocmirei actelor de executare silită în prezenţa debitorului, or legea prevede expres că la întreprinderea acţiunilor de executare silită prezenţa debitorului este obligatorie.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 17 iunie 2024, s-a respins demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea față de debitorul Trapeznicov Serghei a interdicției de a părăsi ţara pe un termen de 6 luni.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 21 iunie 2024, conform plicului anexat, executorul judecătoresc Grigore Stoian a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 17 iunie 2024, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și aplicarea în privința debitorului Trapeznicov Serghei a interdicției de a părăsi ţara pe un termen de 6 luni.

În motivarea recursului partea a reiterat starea de fapt și temeiurile de drept expuse în demersul depus în prima instanță. Suplimentar a indicat, că instanța de judecată a dat o apreciere greșită și eronată argumentelor prezentate și demonstrate de către executorul judecătoresc, nu a apreciat corect litigiul cu care a fost investită, a dat o apreciere incorectă materialului probator și a dat o apreciere incorectă normelor de drept material aplicabil speței.

Astfel declară recurentul, că prima instanță greșit a ajuns la concluzia, că la demersul înaintat executorul judecătoresc nu ar fi anexat suficiente probe în vederea constatării faptului că debitorul nu se află la adresa vizei de domiciliu sau locul lui nu este cunoscut, or, instanța tot prin încheiere a constatat faptul, că potrivit înscrisurilor anexate și anume a scrisorii cu aviz acesta este plecat/nereclamat, iar instanța a tratat aceasta precum că locul de aflare a debitorului este cunoscut, sau nu poate fi reținută această situație ca un loc cunoscut de executorul judecătoresc atâta timp cât atât înscrisurile prezentate, cât și în încheierea emisă nu a fost reflectată adresa debitorului, prin care executorul ar putea cita debitorul.

La fel, consideră eronată concluzia instanței de fond, că executorul urma să citeze debitorul prin intermediul Monitorului Oficial sau prin altă modalitate, or, în această situație executorul judecătoresc ar pune la cheltuieli suplimentare creditorul care ulterior vor majora cuantumul datoriei față de debitor.

Susține recurentul, că un alt punct în respingerea demersului de către instanță a fost mențiunea că la demersul înaintat executorul nu ar fi anexat suficiente dovezi în acțiunile întreprinse, iar în esență instanța ar obliga executorul judecătoresc să întreprindă careva măsuri convenabile acesteia pentru a admite demersul înaintat, or aceasta este absurd, instanța prin astfel de motivații a ieșit din limita judecării cauzei.

Mai declară recurentul, că deoarece debitorul nu și-a onorat obligațiile, ultimul poate părăsi regulat hotarele țării fără nici un impediment, iar în consecință hotărârea judecătorească nu va fi executată, apare necesitatea aplicării măsurilor solicitate.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la data de 17 iunie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la oficiul poștal la data de 21 iunie 2024, conform

plicului anexat. Astfel, Colegiul remarcă că executorul judecătoresc s-a conformat cerințelor legale și a declarat recurs în termenul legal de 15 zile stabilit de art. 425 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Verificând legalitatea încheierii judecătorești contestate, pe baza dosarului şi a cererii de recurs, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ conchide că recursul este întemeiat şi urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de fond şi soluționarea problemei în fond, reieșind din următoarele motive.

În acord cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

Din materialele cauzei s-a stabilit că, în procedura de executare a executorului judecătoresc Stoian Grigore se află documentul executoriu nr. 01/22 din 23.06.2022 autentificat de către notarul public Șindila Aureliu, privind încasarea de la Trapeznicov Serghei în beneficiul lui Sulim Nadejda datoria totală în sumă de 3500 euro.

Invocând neexecutarea o perioadă îndelungată a documentului executoriu, la data de 08 iunie 2023, executorul judecătoresc Stoian Grigore a înaintat un demers în instanţa de judecată privind aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării a debitorului Trapeznicov Serghei pe un termen de 6 luni.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 17 iunie 2024, s-a respins demersul înaintat de către executorul judecătoresc Stoian Grigore.

Colegiul judiciar consideră ca fiind neîntemeiată concluzia primei instanțe cu privire la necesitatea respingerii demersului executorului judecătoresc cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi ţara în privinţa debitorului, reieşind din următoarele motive.

Prin prisma prevederilor art. 10 al Codului de executare, executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplineşte benevol obligaţiile. Executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condiţiile legii şi se efectuează prin orice formă prevăzută de prezentul cod, simultan sau succesiv, până la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, până la achitarea dobânzilor, a penalităților sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum şi a cheltuielilor de executare. Executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit prezentului cod, este document executoriu.

În conformitate cu prevederile art. 21 alin. (1) al Codului de executare, executorul judecătoresc este unica persoană autorizată să efectueze executarea silită a documentelor executorii.

În conformitate cu dispozițiile art. 22 alin. (1) lit. x) al Codului de executare, executorul judecătoresc este în drept: să solicite instanţei judecătoreşti, la cererea creditorului, aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărârii judecătoreşti.

Potrivit art. 64 alin. (1) al Codului de executare, interdicţia de a părăsi ţara în cel mult 6 luni se aplică de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, doar atunci când prezenţa debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu și doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menţinerii acestei interdicţii. Încheierea instanţei de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs. Demersul executorului judecătoresc privind interdicţia de a părăsi ţara se examinează pe baza materialelor anexate la demers, fără participarea părţilor. Instanţa care examinează demersul poate dispune citarea participanţilor la proces şi a executorului judecătoresc pentru a se pronunţa cu privire la temeiurile invocate în demers.

Colegiul remarcă că, la aplicarea față de debitor a interdicției de a părăsi țara ca măsură de asigurare a executării se poate recurge doar în cazurile când executorul judecătoresc anterior a aplicat măsurile de asigurare a executării, însă bunurile susceptibile de urmărire nu au fost identificate sau acestea nu sunt suficiente ori există informații că debitorul ar putea părăsi țara și acest lucru ar face mai dificilă executarea sau ar diminua șansele ei. În fiecare caz instanța de judecată va lua decizia de a aplica sau nu această restricție, pe baza probelor prezentate de către creditor sau executorul judecătoresc.

De asemenea, se reține că la aplicarea acestei restricții, legiuitorul impune o serie de rigori, cărora urmează să li se conformeze atât instanța de judecată, cât și executorul judecătoresc.

Prin urmare, în contextul situației de fapt constatată și a normelor de drept citate, Colegiul judiciar consideră neîntemeiate raționamentele instanței de fond, și aceasta pentru că din materialele cauzei s-a stabilit că, în procedura de executare a executorului judecătoresc Stoian Grigore se află documentul executoriu nr. 01/22 din 23 iunie 2022 autentificat de către notarul public Șindila Aureliu, privind încasarea de la Trapeznicov Serghei în beneficiul lui Sulim Nadejda datoria totală în sumă de 3500 euro.

La caz, se atestă că, în vederea asigurării executării documentului executoriu, executorul judecătoresc a emis încheierea nr. 176-15041/2022 din 27 septembrie 2022, fiind aplicate măsuri de asigurare a executării documentului executoriu.

Potrivit informației din sistemul de căutare SIC „Acces Web”, debitorul are înregistrare la domiciliu pe adresa: or.Dubăsari, *****.

Totodată s-a stabilit, că în cadrul procedurii de executare prin încheierea nr. 25-57/2023 din 10 martie 2023, emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost admis demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore și s-a dispus anunțarea în căutare a debitorului Trapeznicov Serghei.

Actele cauzei atestă că, executorul judecătoresc Stoian Grigore a întreprins o serie de acțiuni în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale, a aplicat o serie de măsuri de asigurare a executării, inclusiv prin aplicarea sechestrului bunurile mobile și imobile, precum și pe mijloacele bănești ale debitorului Trapeznicov Serghei, în limita sumei urmărite de 3500 Euro, însă debitorul se eschivează de la executarea obligațiilor, făcând imposibilă executarea hotărârii judecătorești, întrucât, ultimul nu a întreprins careva acțiuni întru stingerea datoriei față de creditor în vederea executării documentului executoriu, iar în aceste condiții se justifică pe deplin

necesitatea aplicării interdicției de părăsire a hotarelor ţării faţă de debitorul Trapeznicov Serghei.

Astfel, instanța de recurs consideră că executorul judecătoresc a demonstrat necesitatea aplicării interdicției de părăsire a hotarelor țării față de debitor, dat fiind faptul că măsurile de asigurare aplicate anterior, nu au avut ca efect executarea documentului executoriu.

În baza celor elucidate supra, Colegiul judiciar constată că, executorul judecătoresc este în imposibilitate și în dificultate de a executa documentul executoriu, întrucât, ținând cont de durata aflării debitorului în afara hotarelor Republicii Moldova, de durata aflării în procedură a documentului executoriu, și luând în considerație că executarea documentului executoriu este dificilă, instanța de recurs consideră necesară aplicarea interdicției de a părăsi teritoriul Republicii Moldova față de debitor.

Ținând cont de faptul că, debitorul este informat despre documentul executoriu, cunoscând cu certitudine despre procesul de executare în cauză, însă se eschivează cu rea-voință de la executarea documentului executoriu, iar părăsirea de către debitor a teritoriului Republicii Moldova ar duce la imposibilitatea executării documentului executoriu, Colegiul judiciar consideră că interdicția de a părăsi țara este ultima soluție care poate influența conduita și responsabilitatea debitorului pentru executarea titlului executoriu.

Suplimentar, se reține că interdicția de a părăsi țara, nu reprezintă o ingerință nejustificată în dreptul la libera circulație, garantat de art. 27 din Constituție și normele actelor internaționale.

Conform art.54 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, exerciţiul drepturilor şi libertăţilor nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internaţional şi sînt necesare în interesele securităţii naţionale, integrităţii teritoriale, bunăstării economice a ţării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă şi infracţiunilor, protejării drepturilor, libertăţilor şi demnităţii altor persoane, împiedicării divulgării informaţiilor confidenţiale sau garantării autorităţii şi imparţialităţii justiţiei, iar aliniatul (4) al aceluiași articol stabilește că restrîngerea trebuie să fie proporţională cu situaţia care a determinat-o şi nu poate atinge existenţa dreptului sau a libertăţii.

Totodată, potrivit practicii CEDO, dreptul de a părăsi ţara, inclusiv propria ţară, este înscris în majoritatea celor mai importante instrumente privind drepturile omului şi este destinat să garanteze că persoanele pot circula liber, inclusiv în afara ţării în care se află, fără obstacole nejustificate. Statelor le este permis să instituie restricții cu privire la dreptul de a părăsi o țară, dar orice astfel de restricții trebuie să fie necesare și să respecte principiul proporționalității.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în contextul unor litigii având ca subiect ingerința în dreptul de a părăsi țara, măsura de restricționare a trecerii frontierei de stat a unei persoane debitoare ar putea fi dispusă în cazul în care este necesară protejarea drepturilor altor persoane, și anume protejarea drepturilor și intereselor legitime ale creditorilor ce dispun de un titlu executoriu.

Restricția privind dreptul de a părăsi țara sa din cauza unei datorii neachitate, nu poate fi justificată decât în măsura în care urmărește un scop, perceperea datoriei, iar faptul că debitorul părăsește țara, ar putea compromite șansele de a percepe suma în cauză (*cauza Reiner vs Bulgaria nr.46343/99 din 23 mai 2006*).

Măsura restrictivă trebuie să fie prevăzută expres de lege, să aibă la origine un temei legal și să fie aplicată doar după expirarea termenului de executare benevolă a titlului executoriu și după întreprinderea unor eforturi rezonabile pentru a percepe datoria prin alte mijloace, astfel, încât restricția să fie o ultimă soluție de natură a influența conduita și responsabilitatea debitorilor pentru executarea titlurilor executorii.

Prin urmare, Colegiul judiciar ajunge la concluzia că interzicerea de a părăsi țara, poate asigura respectarea drepturilor creditorului și totodată nu poate afecta drepturile debitorului, întrucât ultimul nu va fi lipsit de libertate, acesta având deplină capacitate de exercițiu în vederea circulării libere pe teritoriu Republicii Moldova pentru a achita datoria formată.

Or, până în prezent debitorul nu a întreprins nici o măsură în vederea executării documentului executoriu menționat.

Astfel, deoarece au fost constatate temeiuri de fapt şi de drept, care dovedesc netemeinicia încheierii judecătorești contestate, care duc la casarea acesteia, Colegiul judiciar consideră necesar de a admite recursurile ca fiind întemeiate, de a casa încheierea primei instanţe şi de a soluţiona prin decizie problema în fond, prin pronunțarea unei noi încheieri de admitere a demersului înaintat de executorul judecătoresc Stoian Grigore cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi hotarele țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Trapeznicov Serghei.

În conformitate cu art. art. 427 lit. c), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d i s p u n e:

Se admite recursul declarat de către executorul judecătoresc Stoian Grigore.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 17 iunie 2024, adoptată la demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea față de debitorul Trapeznicov Serghei a interdicției de a părăsi ţara pe un termen de 6 (șase) luni şi emite o nouă încheiere prin care:

Se admite demersul înaintat de executorul judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea față de debitorul Trapeznicov Serghei a interdicției de a părăsi ţara pe un termen de 6 (șase) luni.

Se aplică în privința lui Trapeznicov Serghei, a.n. *****, c/p *****, cu ultimul domiciliu în or.Dubăsari, *****, interdicția de a părăsi teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 6 (șase) luni.

Se pune în sarcina executorului judecătoresc Stoian Grigore să efectueze periodic controlul privind necesitatea menținerii interdicției aplicate și expedierea încheierii în adresa organului competent, pentru executare.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul Anton Marina

Judecătorii Cașcaval Andrei

Olga Cojocaru